

आदित्त जातक (४२४)

(आदित्त जातक)

व

बुद्ध वन्दना

अनु. भिक्षु सुबोधानन्द

पिकाक

बुद्ध नारायण मन्थर

शोधे

आदित्त जातक (४२४)

व

बुद्ध वन्दना

सुबोधानन्द

पिकाक

चक्र नारायण मानन्धर

कोछे

विकाक

चक्र नारायण मानन्धर
कोछे

विथना दिँ:-

ने. सं. ११०४

बु. सं. २५२८

वि. सं. २०४१

ई. सं. १९८४

द्विगु (१००० प्रति)

थाकू:- विकास प्रिण्टिङ्ग प्रेस, कोछे न्हसा:

आदिल्ल जातक (४२४) व बुद्ध बन्दना

एव सफू स्व. मां देवमाया मानन्धरया पुण्य स्मृतिइ
निवारणं शान्ति कामनां धर्मं दान यानागु जुल ।

स्व० मयजु देवमाया मानन्धर
कोछे

बुन्हिः १०३६ थिला एव २
मडुगु न्हिः ११०४ कछला या ५

मां देवमाया मानन्धरया स्वर्गारोहणं जूगुः पूष्य
तिथिया लुमन्तिइ धर्मदानं यानापिः-

कार्यं	भौषि	द्युषि
शक्र नारायण मानन्धर	कमला मानन्धर	सुनील, बिमला
खड्ग नारायण (ताइला) "	अम्बिका "	मिता, नीना
रत्न काजी मानन्धर	राम देवी "	उमिला, प्रवीन
प्रेम साय्मि	रेणुका "	लुमन्ति, लिसा

अनील, निमंला, अर्चना, दीपेन्द्र, समिला

“राग उत्ति ग्यंगु मि मेगु मद्दु, द्वेष उत्ति ग्यंगु
ग्रह मेगु मद्दु, मोह उत्ति ग्यंगु जाल मेगु
मद्दु, अले तृष्णा उत्ति ग्यंगु खुसि
मेगु मद्दु”

-बुद्ध

ॐ विचाः खं ॐ

भाजु प्रेम जिगुहे त्वालय् च्वम्ह युवक खः । वेकः लिसे ज्वीगु
 खँलाबलाय् नुगः मछिकाः धँदी- "जिमि मामं जिपि प्रति या;गु
 गुण जिं गथे त्वःमके ? मांया बंसय्हे अबुजु बेखा नारायण मानन्धर
 स्वर्गीय जुल । माःगु गावक विचाः यानाः मामं जितः जीवन दान बिया
 दिल । आ; वेक मामं नं जितः त्वःता थका दिल । जिगु लिधंसा त्वधुल ।
 थ्व फुक्क खँ लुमन धायेव नुगः पँम्हुया वँगु । छुयाये छुयाये ज्वीगु ।
 तर जिं धैयं याये फुगुहे छु धकाः! मां,छिगु लुमन्तिइ न्हयाबले हायाच्वंगु
 जिगु खर्वि विस्व कल्याणया निर्मित छुं याये फय्मा । जितः आशीर्वाद
 बिया दिसँ" थ्व धापूहे प्रेम या परिचय खः ।

मांयागु बन्धन थें क्वातुगु झीगु स्वापू मेगु छुहे मदु । वहे मां यागु
 गुलि स्नेह व भक्ति याये फत, उलिहे झीगु जीवन धन्य व सारगभित ज्वी ।
 झीगु अस्तित्व धायेगुहे मांयागु बरदान खः । गुम्ह मनूयाके मां यागु
 भक्ति मदु, वं संसारय् छुं ज्या याये फेमखु । थ्वःम्ह मदे धुकूम्ह
 मां यागु लुमन्तिइ भाजु प्रेम सायमि थ्व "बुधद वन्दना " पिषना दिल ।
 वेकः यागु मातृ स्नेह यागु इवलय् विश्वया आलोक बुधदशा वन्दना यायेगु
 अवसर झीत प्राप्त जुल । वेकलं थयेहे थःमां यागु भक्ति व श्रधदां समाज
 व देश यात कल्याण ज्वीगु ज्या याना यंके फयेमा । थ्वहे जिगु भिन्तुना ।

-सिद्धिचरण श्रेष्ठ, ॐ बहाः

१९०४ बछला गाः १२

स्वांया पुन्हिया विहांचुलि

—लाभरत्न तुलाधर

थींया दिन स्वांयापुन्हि बूढ सु खः सीके रे

थःम्ह थुबाः थ म्हसीका : नुगः मिखा धिके रे । १।

थनि नीखुसः दँ म्हापा लुम्बिनिस बूम्हरे

लोक्य दुःख भापाःसित जुयाच्वंगु खंम्ह रे

म्हयदँ यंकं कष्टय् दुना मुंगु वोभिज्जान रे

थासं थाय् वंगु पिनाः ब्हःनि भाः न स्वान रे । १।

दुःख अर्थे मवः थः हे मसः तुकं गनं रे

दुःख जुल गथे झीत याये विचाः मनं रे

मदु दुःख छु नं झीसं चीके हे मफंगु रे

नुगः मिखा कता स्वःसा 'मल्बी मखु लँपु रे । २।

थथे बुद्धं उजंगुगु छगू जुग दत्त रे -

'दुख सुख दैवं मखु झीगु ल्हाति पीगु रे

थ्व हे जुनी पिनाः लय् नं थ्व हे जुनी दँगु रे

सय्कि सुख थ्व हँ भूमी वनेमते झुमी रे ।' । ३।

'जन सेवा याइ सुनां उम्हं जितः खनी रे

नय्गु भाकि हव्लाः सित्ति पुण्य गथे लाइ रे'

न्यहा धवादः कंम्ह पाकः जुयाः मिहगः तक रे

पुण्य धकाः लोभं वयंकाः थःत तंका च्वना रे । ४।

थनि तक झीसं गुगु धर्मं धकाः च्वना रे

गुरुयागु मिखाय् थ्व ला धर्मं मखु भ्रम रे

लोक्य झीगु धर्मं दःसा छगू जक लँपु रे

'भन्यायीत व्याक न्हंका म्यायी जक हने रे ।' । ५।

निगू शब्द

पुगु - " आदित्त जातकया बाख सद्धर्मया उपदेश, भगवान् शाक्यमुनि बुद्धया जीवन कालय् स्वयं तथागतं भाज्ञा जुया विज्याःगु बुद्ध वचनामृत ज्ञान-धर्मया संरक्षण यानातःगु पालि बाङ्गमथया सूत्र, विनय, अभिषमं स्वंगू पिटक मध्ये-सूत्र पिटकय् दुध्याःगु खुद्दक निकायया क्षिन्याणू ग्रन्थ क्रमय् वसपोल बुद्धं कमा विज्याःगु (बोधि सस्व-जीवनी) जातक बाखं ५५० पु जातक मध्ये ध्व आदित्त जातक बाखं (४२४) प्यसः व नीप्यपूगु जुया च्चन । पुगु जातकय् भद्धा पूर्वकं दान विद्या पुण्यवान् पिसं धर्माणुकूल जीवन हमाः लोक-कल्याणगु ज्या यानाः सुगती-स्वयं प्राप्त उल्लिखित्त जुया च्चंगु दु । मनुष्य जीवनया सायंकं हे धर्मं जीवन हने सयेकेगु असे यःत व परयासन उगु कुशल कर्मं भाग्य व सुखया फल दंगु कचं-पुण्य-धर्मं पायगु हे जन्मया सार च्चः घया तः थें आः यन लुमंके बहुगु च्चं थें कोछे त्वाः याम्ह-श्रीमती देवमाया उपासिका गणमहा विहारया उपासक, उपासिकापिनि पुषलय् छम्ह-भद्धावती उपासिका च्चः । वेकः या जीवन दुवसे श्रद्धां फुये इसे बिले दान, शील, भावना गुण-धर्मं निहयं हुनाः पुण्य-संचय याये दुगुलि लय्-लब् ताबा जवीगु स्वभाव दुम्ह च्चः ।

देवमाया उपासिका वि० सं० २०४० साक्या मार्गं ६ गते मंगलबार तक, बिहारे क्षायाः बुद्ध पूजा दान, शील गुण धर्मं दि हुना च्चन । मार्गं ७, ८ तिम्हू संच मदयाः स्वासया रोगं जुल भस्तेपि सःताः परित्ताण श्रदणयानाः धर्मं उपदेशनं भयना विज । २०४० साक्या मार्गं

६ गो पंचमी खुनु सुपया इत्य् काय्, भी, छय्पिनि न्होने बुद्ध शरण स्मरण यानाः बःगु अनिश्चगु शरीर तोताः जीवन प्रदीप शास्त जुया बन । बेकः देवमाया उपासिकाया पुण्य स्मृतिश्च एव बुद्ध धर्ममा-सकू धन-पर त्याग यानाः प्रकाश वायेगु भद्रा तथा दीपि- देवमायाया काय्पि चक्र नारायण, ब्रह्म मानायण, रत्नकाजी, प्रेम नारायण सपरिवार पि जुया च्वन ।

मुख्यतं एव भद्रा उत्पन्न हेतु बः काय्पिनि अनन्तोपकारी जुया दीह्य जन्म दाता मां देवमामा यात शान्ति प्राप्त कामनां, सम्यक सध्वुद्ध तथागतया पवित्रगु वाणी- "सक्व दानं धम्म दानं जीनाति" फुक दान सिबे- श्रेष्ठोत्तमगु धर्मदान पुण्य जुया च्वंगु यात सुमंकाः- एव धर्म-सकू धर्मदान व प्रचार-प्रसार पुण्यया प्रभावं दिवंगत मां देवमाया मानंधर यात सुख स्वर्गादि निर्वाण शान्ति कामना याना तथा स्वर्गीय भवुं वेत्ता नारायण व स्व० भजि सकल दिवंगत बन्धु पितनं सुख शान्ति प्रार्थना याना दीपि काय्पि जुल । तथा जगत प्राणिपितनं जयमंगल कामना याना । धुगु पुण्यं वेकः पितनं दुःखं मुक्तगु शान्ति कामना याना दीगु जुन । अनुवादक व सम्पादक यानं धुगु धर्मं कार्यं आवश्यक सहयोग त्रियागु कुशल पुण्य- दिवंगत जुया दीह्य देवमाया उपासिका यातनं निर्वाण शान्ति कामना याना । धुगु कुशल धर्म-पुण्यं सकल सत्त्व प्राणि पिनि मंगल शान्ति जुयगा धवागु शुभ चिन्तनया नापं, एव हे पुण्य संस्कार या धर्मभावना दुःखं मुक्तगु शान्ति लाभ याय् फयमा बंगु अनुवादकया भाशिका जुल ।

“ धीरं तिट्ठतु सद्धम्मो ”

गणमहाविहार ये ।

भिक्षु सुबोधानन्द

१६/११/२०४०

मपूजु देव माया मानन्धरया बःचाहाःगु जीवनीः—

मां !

श्री मनु मात्रया ज्ञानसिकेन योम्ह खः मां । मांयागु माया दयाया गुणवर्णनं श्रीसं न्हयाकोहे याःसां सायद गुबलें षवचाइरुखु जुइ । प्राणी मात्रं म्हस्यूम्ह जन्मदाता खः मां । शीत दकलें अपो माया, मतिना, करुणा व दया तषाः षःगुहे लाहि त्याक्ता बियाः ब्वलंकीम्ह हे मां खः । मां थें तः धंम्ह प्राणी थ्व संसारय् मेरिं सुं मदु । तरनं छुयाय् ! अजोम्ह मांयातनं छःहु शीतं तंकेमाः । छायाःसा नित्य (स्थीर) धंगु छुनं बस्तु मदु थ्व संसारय् । सदां नित्य जुइगु खःसां केवल वँगु भिज्या जक खः, गुण जकहे खः ।

अथेहे मुणीम्ह छम्ह मां देवमाया मानन्धर खः गुम्हस्यां जिमित सदां खःगु, ष्यगु, नीगु व भिंगु लँय् पलाःछी फयमा षकाः न्ह्याबलें मुवाः बिया षवनादी । “गुबलेंहे स्वैतं मखुगु मतिइ तय् म्बालेमा । सकसितं भिनीगु जक मनंतुने फय्मा” षकाः धुच्चापतिकं भित्तुना श्रीगु न्हाः हे जक तिनथें जिमि मनय् झलझल लुया च्वंगु दु ।

विषय शान्तिया न्ह्यलुवाः बुद्धया उपदेश “हिंसा मयायेगु, सकल प्राणीयात दया तयेगु, कपिनि सम्पतिइ लोभ मयायेगु व दानपुण्य यायगु” थेंगु महान शन्देस यात सदां आस्था व श्रद्धां मुगलय् षाका तयादीम्ह— दिवंगत मां देव माया मानन्धर ने.सं. १०३६ थिला थ्व २ (बि.सं. १९७२ कार्तिक) छुन्हु स्व. लोक नारायण व हकमाया या कोखं थेंद्विति क्वाःवहाः येँय् जन्म जुयादीगु खः । वेकःया ने.सं. १०५२ वछलां (१९८८) स्व० व्वा बेखा नारायण ताप इहिपा जुल । व्वाया

लजगाः पोखराय् धन शम्सेरया दरबारय् जूगुलि ने.सं. १०१० चीलां
 (१९९६) व्वाया नापंतुं पोखराय् ज्ञायादिल । अनहे येय् बूम्ह मडुम्ह
 तःधम्ह छम्ह काय् त्वःताः छम्ह म्हाय् ब जिपि प्यम्ह काय्पि पोखराय्
 हे जन्म जुल ।

मां, ने. सं. १०७० (२००६) साल तापाःअजिया जंक्वयात
 येय् ज्ञायाः हानं पोखराय् लिथ्यं बलय् विःद्यषासनी छयाय् बाःगु
 होमया मियात तःगोरुसं पुइकाः शहर छगूलिं मिंनल । अबलेहे थगु छेय्
 अजि ब याकः म्हाय् वहे मिं नयाः मन्त । नापं धन सम्पति छे फुकं
 मिंनया; ज्ञो जुया बिल ।

दुभाग्यं जूगु थ्व दुघंटनाया वज्जपातं मां ब व्वा यात नुगलय् दुने
 दुख ब पीरंतःधंगु घाः जात । थ्वहे असहनीय पीरं धाय् वा दीनं दसां
 घाय् व्वायात छगु ग्यानापुगु त्वचं (टि. बी.) नं वाच्युं बल । थ्व हे
 त्वय्या कु क्वव्युब्बुं ने. सं. १०७१ (२००७) सालय्, सेती गंडकीया
 सिथय् चान्हय् व्वांनं जिमित त्वःता वन । अबलय् उगु इलय्या स्थिति
 तसकं दर्बनीय, तसकं गंभीर, तसकं ग्यानापु, तसकं कम्ना चायापु । मां
 छम्ह याक; मिसा । परदेसय् थः थिति धीपि सुंहे दुगुमखु । म्हाय् दुख त्वंहा
 मचाया नापं मेपि मस्त नावालकहे तिति । अबले अनघाहे छम्ह समाज
 सेवी स्व. तुत्सी लाल मानधरया स्वाहालि डाह संस्कार जुल । व्वा मडु
 सेंलि उगु इलय् भाया निर्मित पोखरा धंगु परदेशहे मखा ! अन थःबिनि
 इष्ट मिन्न धीपि सुंमडु । अबलय् मां याकःचिया छुयाये ? छु मयाये ?
 छु मसिल । अले येय्हे वनेगु क्वःछिनाः ने.सं. १०७२ (२००८) सालं
 राणात कोइले धुंकाः अबलेया पोखराया म्हापांम्ह वडा हाविम पूर्ण सिंह
 या स्वाहालि जिपिं सकले हवाइजहाजं येय् थ्यन ।

यं देसय्ला ध्यन । त्तर सम्पत्तिया नामं छुहे मब्बेका ;
उखें थुखें भां, न्हिं, मघासें ज्या सना बिल । थः ३३ देया बैमयहे
भाःत मदेयकाः नसें मन्सें, जिच्च ज्धान मघासे, थःत चुत्तुचुलाः जिपि
प्यमह मस्तयत्त घालय् एवंथे मतिनां भूत्तु भुनाः व्दलवूगु धात्थेगु बाख
लुमके बलय्, थौं न जिमि नुगः पंम्हुइथे, त्ज्वाइथे, नुगः माच्छनाः मिष्ठां
ख्वबि बुया वइ । अजोमह मां आःगम काः बने, गन वनाः स्वःबने ! थुभनं
मामं जिमि प्रति याःगु रयाग व तपरयादा मू गुगु जन्मय् पुल्लेगु छः ?

मां देवमाया उपासिका १५ दंति न्ह्यो विहारय् धीगु उस्त वने
मसः । लिपा त्वाःया धर्मं पासापिनि संगतं जिमि मांया नुगलय्त्तं बुद्ध
धर्मं प्रति आस्था व श्रद्धा क्व'तुया बल ! थुगु क्वातुगु स्वापुति न्ह्यागुहे
तःधंगु छे ज्या त्वःताःसां, म्हंमफुसां न्हि छधू विहारय् मध्यकला मनहे
मच्चं । न्ह्यागु थधाःसां न्हिला; तंचाय् मसः;मह मां बुद्ध पूजा,
महा परिव्राणपाठ, जूयाय् तक तो मफीक अत्सि मचासे (चा चोना; नं)
ज्ञायेगु यानादी । आब्ब; मसःसां न्हिथं विहारय् ज्वीगु बुद्ध प्रार्थना
स्तोत्र फुकं धंथे न्यन्य धाघां जक न्वेय् बय्का; टेपरिकडं तकं याना थका
दीगु दु । विहार पतिकं आजीवन सबस्य जुयाः, हने बहःपि पज्य भन्तेपि
प्रज्ञानन्द, सुबोधानन्द, सुदर्शन, प्रज्ञारश्मि व धम्मावति गुरुमां पाखें
धर्मया शिक्षा कया दीगु दु ।

थुकथं थ्व सफू मांया नामं धर्मदानया पुण्यं जिमि पूज्य मां या
पुण्यानुमोदन याना । थुगु पुण्यानुभावं जिमि मां यात वेकःया धर्मं व
पुण्य कथहे जन्म, जरा, व्याधि, व मरणं (दुःखं) मुक्त जुया च्वंगु निर्वाण
लाभ जुइमा घकाः प्रार्थना याना ।

‘नमो तस्सभमवतो अरहूतो सम्मा सम्बुद्धस्स’

(४२४) आदित्त जातक

“आदित्त सिंम.....युगु धर्मदेशना

शास्ता बुद्धं जेतवनविहारे बिज्याना च्वंगु बखते, असदृश दानया बारे कना बिज्यागु जुया च्वन ।

क० वतंमाव कथा (खँ)

असदृश-दानयाखँ, महागोविन्द—सूत्र—

वर्णनाय् कना तःगुदु । उक्त (दान) बियधुंकाः सरि खुनु धर्म सभाभे खँ जुल—आयुष्मान्पि ? कोशल—महाराजां बिचाः याना पुण्य क्षेत्र स्वया हे—वसपोल बुद्ध प्रमुख भिक्षुसंघपिन्त महादान बिया बिज्यात । भगवान् बुद्ध वया न्यन—भिक्षुपि ! पयतुनाः छु खँ लहाना च्वनागु ? भिक्षुपिसं—फलानागु ० दान ० विषय खँ लहाना च्वना” धागु बखते, बुद्धं धया बिज्यात—भिक्षुपि ? थुकी छुं आश्चर्यं मदु, । यदि कोशल राजां विचार याना सब्बं श्रेष्ठ पुण्यक्षेत्रय् दानयागु प्रतिष्ठा याना श्रद्धा पूर्वक दान बिल । तर—न्हापानं पुलांपि पण्डितपिसंनं विचार याना हे दान बिल धयाः थुगु प्रसंगे भगवान् बुद्धं भिक्षुपि-त पूर्वजन्मया खँ कना बिज्यागु जुल ।

ख० अतीतया कथा (ख)

पूर्वकाले सोवीर राष्ट्रया रोह्व धयागु शहरे भरतमहाराज दशराज — धर्मयागु विरुद्धे मवंस्ये प्यंगू संग्रह — वस्तुनं जनता पिंगु संग्रह यायां, लोक जन पिनि निमित्त मां—बौ पिथे जुया दरिद्र व दुःखि याचक (फोनी) पित्त महादान बियिगु जुया च्वन/वसपोल राजाया समुद्र विजया धैम्ह महारानी दुगु जुल । व महारानी पण्डिता (सः स्यू) म्ह धर्म ज्ञान सम्पन्नम्ह जुया च्वन । छन्हुया दिने भरत राजां दान शालायात स्व स्वं वना सोचे यात— ‘जिगु दान यात दुःशील व लोभी जनपिसं नया च्वन । उकिं जिगु मन प्रसन्न मजुल । जि शीलवान, दक्षिणा (दान) त्रियि योग्य पित्त प्रथम प्रत्यक बुद्ध पित्त दान वियि माला च्वन । वसपोल प्रत्यक बुद्ध-पिं घाःसा हिमालय प्रदेश विज्याना च्वन । वसपोल पित्त सुनां निमग्नित याना हइ । स्वयात छोयेगु ? ’ राजां महारानी यात थ्व खँ कन, । उथाय् समुद्र विजया रानीं धाल महाराज ? चिन्ता याना विज्याय् मते । जि थःगु दान बलं, शीलयागु बलं, सत्य-बलं पुष्प (स्वी) छोया जूसीं, वसपोल प्रत्यक बुद्ध पित्त निमग्नित याना छोये। अले वसपोलपिं विज्याय् व फुक प्रकारया परिष्कारं युक्तगु दान बियिगु याय् । ” भरते राजां ज्यु धया सकल नगर वासि पित्त नाय्खि च्वय्के त्रिल । सकल नगर वासि पिसंनं शील ग्रहणया धया । अले महारानी समुद्र विजया देवीं थः परि

जन पासापि सहित स्वयं (धर्म) नं, उपोसथ शीलं धर्मं यात
 ग्रहण याताः दान बियाः वसपोल महारानी जी स्वानं जाया च्वंगु
 लुं यागु धकि ज्चंकाः राजदरवारया प्रासादं क्वाहां बिज्याना राजाङ्ग
 नय् विज्यात । अन्न पृथ्वीइ पंचाङ्गं चुया पूर्व दिशा पाखे प्रणाम याताः
 प्राचीन दिशाय् बिज्याना च्वपि अहंत पित्त बन्दना याता-यदि जिके छु
 गुण दुमा-कूपया जिमिगु भिक्षा ग्रहण याता विज्याहं धयाः जीस्वां
 म्ह्य पासः पूजा याता छोट । पूर्व दिशाय् प्रत्येक-बुद्धाप मद्दुगु जूया
 निति-सरिखुनु सुनं मवल । निन्दु खुनु दक्षिणा दिशा यात नमस्कार
 यात । उखेनं सुं मवल । स्वन्दु खुनु पश्चिम-दिशा स्वयाः नमस्कार यात
 उखे पाखेनं सुं नं मवल । प्यम्हु खुनु महारानि उत्तर-दिशा पाखे स्वयाः
 नमस्कार याता बिज्यासे-उथाय् थथे प्रार्थना याताः धाल-उत्तर हिमाल
 प्रदेशाय् बिज्याना च्वपि-प्रत्येक बुद्ध पिसं जिमिगु भिक्षा ग्रहण याता
 बिज्याहं धयाः महारानि उखे पाखे न्हेम्हु जीस्वां पूजा याता छोट ।
 उगु स्वां पूजा यागु आकाशय् व्वना वनाः हिमालयेया-नन्द मूल पर्वतय्
 न्यासः प्रत्येक-बुद्धपि बिज्याना च्वंगु थास थ्यंकः वन । वसपोस प्रत्येक
 बुद्ध पिसं उगु स्वां बोगु बारे ध्यान स्वयाः राजां प्रत्येक-बुद्ध पित
 मिमन्त्रणा याता हःगु घकाः सिका विज्यात ।

कन्हे खुनु न्हेम्ह प्रत्येक - बुद्ध पित वनेत सः ताः पुचः मुनाः धाल
 मित्रपि ? भरत राजां स्तीत निमन्त्रणा याता हल । वयागु श्रद्धा स्वीकार
 माय् माल धयाः - वसपोल प्रत्येक-बुद्धपि न्हेम्ह आकाश मार्गं बिज्यानाः
 राजदरवारयाः न्होने क्वाहां बिज्यात । भरत राजा समुद्र विजया

रानी पिसं वसपोल प्रत्येक-बुद्धपि खना। खुशि प्रसन्न जुल । राजा रानी पिसं प्रत्येक-बुद्ध पित्त वन्दना, प्रणाम याना, राजदरवारया प्रासादय् (तले) व्वना यंकाः आसने बिज्याकल । अले अन श्रद्धापूर्वक सम्मान सत्कार यानाः भोजनादि दान विल । प्रत्येक-बुद्धपिनि भोजन भपी धुंकाः हानं राजा रानी पिसं वसपोल पित कन्हे खुनुया निमन्त्रणा कथं प्रार्थना यायां न्यान्हू तक निमन्त्रणा याना; खुन्हू दुखुनु प्रत्येक-बुद्ध पिनि भोजन याय् सिधेकाः न्हेन्हू खुनु राजा रानी पिनि श्रद्धां सबंप्रकार या दान बिद्येगु परिष्कार ज्वलं तयार-थयेयात सुवणं छाया पा याना; बांलाकातःगु आसन लासा लायाः त्रिचीवरादि फुक श्रमण-परिष्कार थिक यानाः न्हेम्ह प्रत्येक बुद्ध पित विज्याकाः न्हेगु भाग वसपोल पिनि लिक्क लिक्क तयाः वसपोल पित श्रद्धां भोजन याके धुंकाः राजा व रानी निम्हस्यनं प्रत्येक बुद्धपित नमस्कार यानाः दना हे प्रार्थना यात थ्व दान परिष्कार फुकं छलपोल पित दोहलपा वियाः धका उथाय् संघ स्थविरं उधि राजा रानी पिनिगु दानानुमोदन याना निपू गाथा धया विज्यातः—

आदित्तिस्मि आगारस्मि, यंनीहरति भाजनं ।

तं तस्स होति अत्थाय, नोच यं तत्थ ड्य्हति ॥१

एवं अदीपितो लोको, जराय मरणेन च ।

नीहरेथ एव दानेन, दिन्नं हि होति सुनीहत ॥२

अर्थ— मिच्याना च्वंगु छेनं मनूनं गुगु थल-बल लिक्कना ह्यफै, व हे वस्तु वयात ज्या विद्यिगु ज्वी । उगु थासे च्याना च्वंगु बस्तुनं

ज्या बियि फैंखु । कुक्क च्यानाः फुना वनीगु जुल ।

धुगु हे प्रकारं ध्व संसारं जरा व मरणं च्याना च्वंगु खः । थुकिं जुलसां दान बिया लिकना का । गुगु (दान) विइ, वहे सुरक्षित जुइ // १२ //

धुगु प्रकारं संघ - स्थविरं दानानुमोदन याता भरत राजा यात उपदेश बिल- “ महाराज ! अप्रमादी जुया च्वं घया ” वसपोल प्रत्येक-बुद्ध आकाशे थाहाँ वना प्रासादया धुरी पी (कर्निका) यात ऋद्धि हो वनाः प्याहां बिज्यानाः आकाश मार्गं वना हिमालयया नन्द मूलक पर्वतय हे वनाहाँ विज्यात । संघ-स्थविर यात दान ब्यूगु परिष्कारनं वसपोल नापतुं आकाशे थाहाँ वना ल्यूल्यू अन हे थ्यंकः वन । उगु घटना खनाः राजा व रानी पिनि सारा शरीरे प्रीति जाल / संघ स्थविर विज्याय् घुंकाः वाकिं दनिपि वसपोल प्रत्येक-बुद्धपिनं छगु-छगु गाथा (श्लोक) या उपदेश बियाः दानया अनुमोदन याता बिज्यानाः थः थःगु परिष्कार नापं आकाश मार्गं बिज्यानाः नन्दमूलक पर्वतय हे थ्यंकः बिज्यात । उपदेश ब्यूगु गाठा निम्न प्रकार जुलः—

यो धम्मलद्धस्स, ददाति दानं !

उट्टान विरियाधिगतस्स जन्तु ॥

अतिक्कम्म, सो, बैतरणिं यमस्स ।

दिग्गानि ठानानि, उपेति मच्चो ॥ ३

अर्थ-गुम्ह प्राणिं धर्म-लाभी, उत्थानवीर्य-युक्तम्ह यात दान बिइ उम्ह यमराजया बैतरणी (नदी) यात पार याताः दिव्य स्थान

(दिव्य लीक) धयागु सुगति प्राप्त जुइ ॥ ३ ॥

दानं च युद्धं च, समान माह ।

अप्पापि सन्ता, बहुके जिनन्ति ॥

अप्पम्पि चे, सह हानो ददाति !

तेनेव सो होत्ति, सुद्धी परत्थ ॥ ४ ॥

अर्थ—दान व युद्ध यात समान धरणाः छाड । भतीचां नं आपासित
रथके फइगु छः । श्रद्धावानं यदि भतीचा जकहे दान बिल धाःसांनं
उकिं हे परलोके सुखी जुई ॥ ४ ॥

विचेय्य दानं, सुगतप्पसत्थं ।

ये बन्धिणोय्या, इष जीवलोके ॥

एतेसु दिग्गानि, महप्फ लानि ।

बीजानि बुत्तानि, यथा सुखेत्ते ॥ ५ ॥

अर्थ—विचार पूर्वकं विद्यागु ददन सुगतद्वारा प्रशंसित छः । युगु
जीवलोके, गुपित दान विद्येगु योग्य जू, इमित विद्यागु दानवा महाफल
देगु उची, गथे भिगु जुई रितागु बीजया फज आपालं देगु छः ॥

यो पाणभूतानि, अहेठयं चरं ।

परुपवादा, न करोति पापं ॥

भीरु पसं सन्ति, न हि तत्थ सूरं ।

भया हि सन्तो, न करोति पापं ॥ ६ ॥

अर्थ— गुम्हसिनं प्राणिपित (सुयात) नं, कष्ट मव्यूस्ये विचरण याना
उचनी, पर—निन्दा यागु भयं पाप याइमखु । उजोम्ह पाप खनाः ग्याःम्ह
बागु प्रसता याइगु उवी । पाप—झूर यागु प्रशंसा याइ मखु । सन्तं भयं

पाप बाहू मखु ॥६॥

हीन ब्रह्म चरियेन, खत्तिये उपपज्जति ।

मज्झिमेनच देवत्तं, उत्तमेन विमुज्जति ॥ ७

अर्थ-हीन-ब्रह्मचर्यनं क्षत्रीय जुया उत्पन्न ज्वी । मध्यम-ब्रह्मचर्यनं,
देवत्व यात प्राप्त जुइ, उत्तम - ब्रह्मचर्यनं, शुद्ध- (पवित्र)
जुइगु जुल ॥७॥

अद्धा हि दानं, बहुधा पसत्थं ।

दाना च खे, धम्म पदं व सेय्यो ॥

पुब्बेव हि, पुब्ब तरेव सत्तो ।

निब्बान मेव, अज्झ गप्प सपञ्जा ॥ ८

अर्थ-निस्सन्देह दान यागु आपालं प्रशंसा जुल, किन्तु दान सिवे
धर्माचरण हे श्रेष्ठ जुया च्वन । पूर्व-काले शास्त, प्रज्ञावान पूर्व-पुरुष
पिसं, निर्वाण हे प्राप्त याना विज्यात ॥८॥

थुगु प्रकारं न्हेम्ह प्रत्येक-बुद्धपिसं व महारानी-समुद्र विजयानं
दानया अनुमोदन् द्वारा भरत राजा यात, अमृत महानिर्वाण यागु महिमा
म्यंका! अप्रमाद पूर्वक च्वनेगु उपदेश बिया: उक्त प्रकारं थःपि च्वना
च्वंगु थासे-नन्दमूलक हिमालय पबंतथ् विज्या:गु जुल । राजानं महारानी
माप जीवन दतले-दान पुण्य याना: मरण लिपा-सुगती-स्वर्ग-गामी जुया
विज्यात ।

शास्ता बुद्धं थुगु प्रकारं पूर्व कालेनं पण्डितपिसं विचार पूर्वक
दान द्युगु जुल धया विज्यासे जातकया उपदेश खं मिले याना: कना
विज्यात / उगु समयया प्रत्येक बुद्धपि परिनिर्वाण जुल । उबले समुद्र
विजयारानी, भा: राहुल माता जुल । भरत राजा जिहे ख: थया: भगवान्
बुद्धं आज्ञा दय्का विज्या:गु जुल ।

धम्मपद पाखं

ॐ बुद्ध वचन ॐ

- ❀ वहे ज्या यायेगु भि जुइ, गुगुलिं लिपा पश्चात्ताप
याये माली मखु, गुगुया एल प्रशन्न
एवंक ग्रहण यायेदं ।
- ❀ होस गुबलें तंके मते, छगू सेकेण्डया निम्ति
जक होम तनेवंन कीगु जीवनय्
तःधंगु दुर्घटना ज्वाफु ।
- ❀ खराव ज्या मयायेगुहे बेस, खराव ज्या याणाः
लिपा पस्ताये चाये माली, बांलाःगु ज्या
यायेगुहे बेस, गुगु ज्या याणाः लिपा
ताप ज्वामखु ।
- ❀ कपिन्त नुगलय् स्थावक मययेक गुबलें क्षुद्र वचन
ल्हाय् मते, न्हयाबले सकसिन ययेक खँल्हा गुगु
वचन मेपिन्त मनय् आनन्द बिइ ।
- ❀ अपो खँल्हाये सयेवं व पण्डित ज्वामखु, गुम्ह
क्षमाशील, अवैरी व भय मदुम्ह जुइ
वैतहे पण्डित धाइ ।
- ❀ मनूया तःधंम्ह पासा कलाः खः ।

पंचशील

नमो तस्स भगवतो अरहतो तस्मा सम्बुद्धस्स (स्वको)

अर्थ— बस्पोल भगवान अहंत सभ्यक् सम्बुद्ध यात नमस्कार ।

बुद्धं सरणं गच्छामि ।

(बुद्धया शरणे वने ।)

धम्मं सरणं गच्छामि ।

(धर्मया शरणे वने ।)

संघं सरणं गच्छामि ।

(संघया शरणे वने ।)

दुतियम्पि बुद्धं सरणं गच्छामि ।

(निको नं बुद्धया शरणे वने ।)

दुतियम्पि धम्मं सरणं गच्छामि ।

(निको नं धर्मया शरणे वने ।)

दुतियम्पि संघं सरणं गच्छामि ।

(स्वको नं संघया शरणे वने ।)

ततियम्पि बुद्धं सरणं गच्छामि ।

(स्वको नं बुद्धया शरणे वने ।)

ततियम्पि धम्मं सरणं गच्छामि ।

(स्वको नं धर्मया शरणे वने ।)

ततियम्पि संघं सरणं गच्छामि ।

(स्वको नं संघया शरणे वने ।)

१) पाणानिपाता वेरमणी सिक्खापदं समादियामि

(मन्त्रीक मकायेगु शिक्षा ग्रहण याये ।)

२) अदित्र दाना वेरमणी सिक्खापदं समादियामि
(मन्त्रीक मकायेगु शिक्षा ग्रहण याये ।)

३) कामेसु मिच्छाचारा वेरमणी सिक्खापदं समादियामि
(काम मिष्याचारी मज्जीगु शिक्षा ग्रहण याये ।)

४) मुसावादा वेरमणी सिक्खापदं समादियामि
(मखुगु खं मरहायेगु शिक्षा ग्रहण याये ।)

५) सुरामेरय मज्ज पमादट्टाना वेरमणी सिक्खापदं समादियामि
(अप्लाः, ध्वं आदि काय्योगु पदार्थं मरवनेगु शिक्षा पालन याये ।)

अष्ट शील

ओकास द्वारणयेन कतं सब्बं अपराधं खमथ मे भन्ते (स्वको घायेगु)
अर्थ—(भन्ते, जि काथ, वाक व मन स्वंगू द्वारं छुं अपराध यानागु दत
धाःसा व फुककं कृपातसे क्षमा याना बिज्याहुं ।)

अहं भन्ते, सि सण्णेत सह अट्टुङ्ग सम्पन्नागतं उपोसथ शीलं धम्मं
वाताधि अनुग्रहं कत्वा शीलं देय मे भन्ते । दुतियमिथि
तत्ति म्पि ।

अर्थ—भन्ते, जि त्रिशरण सहित च्यागू अंगपूर्णंगु उपोसथ शील फोने
कृपातसे जितः शील बिधा बिज्याहुं । निको नंस्वको नं पवने ।

नपोस्तत भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्स ।

वस्पोल भगवान अहंत सम्यक सम्बुद्ध यात नमस्कार

पंचशील कायबले थेंतुं बुद्धं सरण गच्छामि आदी स्वको न्वनेगु ।

- १) पाणातिपाता वेरमणी सिक्खापदं समादि यामि ।
(प्रणघात यायेगू कर्मं तोतेगु शिक्षा ग्रहण याये ।)
- २) अदिन्नादाना वेरमणी सिक्खापदं समादि यामि ।
(मक्कीकं कायेगु कर्मं तोतेगु शिक्षा ग्रहण याये ।)
- ३) अब्रह्मचरिया वेरमणी सिक्खापदं समादि यामि ।
(अब्रह्मचर्या तोतेगु शील (सदाचार) पालन याये ।)
- ४) मुमावादा वेरमणी सिक्खापदं समादि यामि ।
(मखुगु खं लहायेगु बानि तोतेगु शिक्षा ग्रहण याये ।)
- ५) सुरामेरय मउज पमाट्टाना वेरमणी सिक्खापदं समादि यामि ।
(अय्लाः ध्वं आदि कायपोःगुपदार्यं व्याकं तातेगु नियम काय् ।)
- ६) विकाल भोजना वेरमणी सिक्खापदं समादि यामि ।
(दित्थाय्मे (बाही लिपा) भोजन मयायेगु शीत ग्रहण याये ।)
- ७) मच्चगीत वादित विसूक दस्सन, माल गन्ध विलेपन धारण मण्डन
मि भूषणट्टाना वेरमणी सिक्खापदं समादि यामि ।
(ज्वाय् खेले मदुगु) प्याखं, म्ये, बाजं आदि ज्ञानापुसे च्वंगु दृश्य
स्वयेगु, व द्यवा यक्कवंगु स्वामीः अत्तर आदि विलाषित उताबल
पदार्यं सेवन यायेगु बानि तोतेगु शिक्षा ग्रहण याये ।)

बुद्ध वन्दना

नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्स
वसणोल भगवान् अहंतं सम्भयकं सम्बुद्धयात्तं नमस्कारं
इत्तिपि सो भगवा अरहं सम्मासम्बुद्धो, विज्जा चरण सम्भन्धो, सुगतो

लोकविद्, अनुत्तरो पुरिस दम्म सारथी सत्त्वा देवमनुस्सानं, बुद्धो भगवाति
 अर्थं—(वसपोल भगवान् अहंत खः, बांलाक जान लाभ याना विज्याम्ह खः,
 विद्या व भाषरणं युक्तम्ह खः भिगु लेंद्वी विज्याम्ह खः विश्वया खं स्यूम्ह
 खः, मनुष्य देवपिनि गुह खः, बोध जुया विज्याम्ह बुद्ध खः, क्लेशयात
 नाश याना विज्याम्ह भगवान् ख, ।)

बभो तस्स समासम्बुद्धस्स

अर्थं—(उच्चात्सु सम्यक्सम्बुद्ध यात नमस्कार ।)

ये च बुद्धा भतीता च, ये च बुद्धा जनागता ।

पञ्चुप्पणा च ये बुद्धा, अहं वन्दामि सम्बदा ॥

अर्थं—(न्हापा जुया विज्याय्धं कुपि बुद्धपिन्त नं लिपा जुयाः विज्याय्धं
 बुद्धपिन्त नं, आः दुपि बुद्ध पिन्तनं जि सदानं वन्दना याये ।)

नत्थि मे सरणं अञ्जं बुद्धो मे सरणं वरं ।

एतेन सच्च वज्जेन, होतु मे जय मङ्गलं ॥

अर्थं—(बुद्ध अहं वाहेक मेवि जितः कारण म्दु ध्व हे उत्तम कारण खः ।
 एव सरय वचनयो प्रभावं जित; जय मङ्गल जुयेमा ॥)

उत्तमङ्गेन वग्देहं, पादपंसु वरुत्तमं ।

बुद्धेयो खलितो दोसो बुद्धो खमतु तं ममं ॥

अर्थं—(वसपोलया तुत्तिपाली च्वंगु 'छू' यात नं जि उत्तम भाःपा; शिरं
 वन्दना याये । यदि बुद्धया प्रति छुं अपराध दत्त चाःसा, उक्थियात् बुद्धं
 समा याना विज्याहं ।)

बुद्धं जीवित परियन्तं, सरणं गच्छामि ।

अर्थं—जीवन दत्तले जि बुद्धया शरणं यो ।

धर्म वन्दना

स्वाक्खातो भगवता धम्मो सन्दिट्ठिको, अकालिको एहि पस्सिको
ओपनयिको पच्चसं वेदि तब्बो विञ्जू हीति ।

अर्थ- (ध्व धर्मं भगवान् द्वारा वांलाक कना तःगु खः ध्वहे जन्मे खने दयेक
फल दइगु धर्मं खः, समय बिते मज्जीकं फल दइगु खः । धन वया परिक्षा
याना सो वा धाय् बहुज्जूगु धर्मं खः, ज्वे धत यंकीगु धर्मं खः । बुद्धिमान्ती
न्हयाह्ये सिनं नं थ धम्हं ध्वीका कायेमाःगु धर्मं खः ।

नमो तस्स निध्यानिक्कस्स धम्मस्स ।

अर्थ- (उजागु निबानि यंकीगु धर्मयात नमस्कार ।)

ये च धम्मा अतिता च, ये च धम्मा धनागता ।

पच्चुप्पन्ना च ये धम्मा, अहं वन्दामि सब्बदा ॥

अर्थ- (शहापा दुगु धर्मयात नं, लिषा बैगु धर्मयात नं, आः दुगु धर्मं यातनं)
जि सदानं वन्दना याये ।)

नत्थि मे सरणं अञ्जं, धम्मो मे सरणं वरं ।

एतेन सच्चवज्जेन, होतु मे जय मङ्गलं ॥

अर्थ- (धर्मं बाहेक मेगु जितः शरण मद्दु, ध्वहे उत्तम शरण खः ।

ध्व सस्य वचनया प्रभावं जितः जय मङ्गलं ज्वीमा ।)

उत्तमज्जेन वन्देहं धम्मञ्च तिविधंवरं ।

धम्मेषो खलितो दोसो, धम्मो खमतु तं ममं ॥

अर्थ- (पर्याप्ति, प्रतिपत्ति, प्रतिवेध, स्वता प्रकारं उत्तमगु धर्मं बात जि शिरं
वन्दना याये । यदि धर्मया प्रति छं अपराध दत धाःसा चकियात धर्मं
क्षमा याना बिज्याहुं ।)

धम्मं जिवितं परियन्तं, शरणं गच्छामि ।
अर्थ—(जीवन दत्त ले जि धर्मया शरण वने ।)

संघ वन्दना

सुपटिपन्नो भगवतो सावक संघो, उजुपटिपन्नो भगवतो सावक संघो
अपटिपन्नो भगवतो सावक संघो, सामीचि पटिपन्नो भगवतो सावक संघो
यदिबं चत्तारि पुरिसपुगानि अट्ट पुरिसपुगला एस भगवतो सावक संघो
आहुनेट्यो, पाहुनेट्यो, इक्खिनेट्यो, अञ्जलि करणीयो, अनुत्तरं
पुञ्जक्खो, लोकस्साति,

(अर्थ—भगवान बुद्धया श्रावकसंघपि बालाक घर्माचरण याइपि खः । तप्यंगु
मार्गे विज्याइपि खः, (न्याय) निर्माण मार्गे विज्याइपि खः, गौरवपूर्वक
घर्माचरण याइपि खः; थुपि प्यज्जल पुरुषपि दु, च्याम्ह व्यक्तियि दु, थुपिहे
भगवानया श्रावकसंघपि खः, आदरणीयपि पाहुना घाये योग्यपि, दान बी
योग्यपित नमस्कार याये योग्यपि, लोक जनपिनि अपरिमित पुण्यक्षेत्रपि खः

नमो तस्स अट्टारिययुग्गल महासंघस्स ।

अर्थ—उजापि आर्यअष्ट पुद्गल महासंघपिस्त नमस्कार ।

ये च संघा भतीता च, ये च संघा अनागता ।

पच्चुप्पन्ना च ये संघा, अहं वन्दामि सव्वदा ।

(अर्थ—ह्यापा जुया विज्यायधुकूपि संघपिस्त नं लिपा जुया विज्याईपि
संघपिस्त नं, आः दुपि संघपिन्त नं, जि सदानं, वन्दना घाये ।)

नत्थि मे शरणं अञ्जं, संघो मे सरणं वरं ।

एतेन सक्क वज्जेन, होतु मे जब मङ्गलं ॥

(अर्थ—संघ बाहेक मेघि जितः शरणं मद्दु, ध्व उत्तमं शरणं खः । ध्व सत्ववचनया प्रभावं जितः जयमंगल उद्गीमा ।)

उत्तमङ्गेन बन्देहं, संघञ्च तिविधोत्तमं ।

संघेयो खलितो दोमो, संघो खमतु तं मम ॥

अर्थ—(अमेख, सेख, पृथग्जन धकाः स्वता प्रकारया उत्तम संघपिन्त जि शिरं वन्दना याये । यदि संघया प्रति यानागु लुं अपराध दत्त घाःस उकियात्त संघं क्षमा याना विज्याहूँ ।)

संघं जीवित्तरिपरिपन्तं, शरणं गच्छामि ।

(अर्थ—जीवन दत्तले नि संघया शरणं बने ।)

जल-पूजा

अधिवासेतुनो भन्ते, पानीयं उपनामितं ।

अनुकम्पं उपादाय पटिगण्हातु मुत्तम ॥

अर्थ—(भन्ते भगवान्, (स्वनेगु) जल चडेयाय धुन, स्वीकार याना विज्याहूँ । जिमि उपरे अनुकम्पा तया ग्रहण याना विज्याहूँ ।)

खाद्य-पूजा

अधिवासेतुनो भन्ते, खज्जकं उपनामितं ।

अनुकम्पं उपादाय-पटिगण्हातु मुत्तम ॥

अर्थ—(भन्ते खल गोलयात् विभिन्न खाद्य पदार्थं चडेयाये धुन, स्वीकार याना विज्याहूँ । जिमि उपरे अनुकम्पा तया ग्रहण याना विज्याहूँ ।)

भोजन-पूजा

अधिवासेतुनो भन्ते, भोजनं उपनामितं ।

अनुकम्पं उपादाय, पटिगण्हातु मुत्तमं ॥

अर्थ—भन्ते, भोजन चढेदाये धुन, स्वीकार याना बिज्याहें । जिमि उपरे
अनुकम्पा तयाः ग्रहण याना बिज्याहें ।

धूप—पूजा

गन्ध सम्भार युत्तेन धूपेनाहं सुगन्धिना ।

पूजये पूजनेय्यन्तं—पूजा भाजन मुत्तामं । ।

अर्थ—पूजा याय्त उत्तम पात्र जुया बिज्याम्ह पूज्य भगवान बुद्धयात थ्व
सुगन्धयुक्तगु पूजा याये ।

प्रदीप—पूजा

घनसारःचदितेन दीपे । तमधंसिना ।

तिलोकदीपं सम्बुद्धं पूजयामि तमोनुद । ।

अर्थ—त्रिनोरुया प्रकाश जुया बिज्याम्ह सम्पक् सम्बुद्धयात अन्धकार
नाश याइगु चन्दनादि थ्व प्रदीप पूजा याये ।

पुष्प—पूजा

वण्णगन्ध गुणो पेतं एतं कुसुम मन्तति ।

पूजयामिमुनिन्दस्स सिरीपाद सरोरुहे । ।

अर्थ—वर्ण व सुगन्धं युक्तगु थ्व स्वां शाक्य मुनिन्द्र भगवान बुद्धया
चरणे पूजा याये ।

पूजेमि बृद्धं कुसुमेन नेन

पुञ्जेन मेतेनच होतु मोक्खं

पुप्फ मिला याति यथा इदम्ने

कायो तया याति विनास भावं

अर्थ—एव स्वानं बुद्धयात पूजा याये, थुकिया पुण्यं जितः मोक्ष जाय
थ्व स्वां सुखू चिनावथे थ्व जिगु शरीर नं विनाश जुया वनीतिनि ।

चैत्य पूजा

वन्दामि चैतियं सब्ब सब्ब ठ नेसु पतिट्ठतं ।

सारीरक घातु महबोधि बुद्धरूपं सकल सदा ॥

अर्थ—स्वास्थ्य प्रतिष्ठित जुमा च्वगु चैत्ययात नं भगवानया पवित्र
घातुयात नं, महाबोधि वृक्षयात नं, बुद्ध रूपयात नं जि सदानं वन्दना याये ।

क्षमा याचना

कायेन वाचा चित्तेन, पमादेन मयाकतं ।

अच्छयं खम मे भन्ते, भूरिपञ्जो तथागत ॥

अर्थ—भो भगवान, यदि जिगु काय- वाक चित्त द्वारा प्रमाद छु
अपराध यानातयागु दुसा, गम्भीरःति गम्भीरगु प्रजा दुह्य छलपोल
तथागतं जितः क्षमा याना विज्याहें ।

आशिका

इमाय बुद्ध पूजाय, कत्ताय सुद्ध चेतसा ।

चिरं तिट्ठतु सद्धम्मो, लोको होतु सुखी सदा ॥

अर्थ—शुद्ध चित्तं यानागु ध्व बुद्ध-पूजा द्वारा प्राप्त जुक्को पुण्यया प्रभावं
तथागतया सद्धमं चिर इष्यायी ज्वीमा, सकल लोक सुखी ज्वीमा ।

इमाय बुद्ध पूजाय यं पुञ्जं पसुतं मया ।

सब्बं तं अनुमोदिस्वा, सब्बैपि तुट्ठमानसा ॥

अर्थ—ध्व बुद्ध पूजाद्वारा जितः गुलि पुण्य प्राप्त जूगु दु, व व्याक पुष्य
खनाः सन्तुष्टजुया, सकसिनं अनुमोचन या ।

पुरेत्वा दान शीलादि, सब्बापि दत्तपारमि ।

पत्वा यच्चिच्छितं बोधि, फुसन्तु अमतपवं ॥

अर्थ—दान शीलादि दश पारमो व्याकं पुरेयाना यःगु इच्छामुसार उत्तमगु
बोधि प्राप्त यानाः निर्वाण सुख अनुभव यायदेमा ।

प्रतिपत्ति पूजा

इमाय धम्माम्नु धम्म पटिपत्तिया बुद्ध पूजेमी ।

इमाय धम्माम्नु धम्म पटिपत्तिया धम्म पूजेमी ।

इमाय धम्माम्नु धम्म पटिपत्तिया संघं पूजेमी ।

श्रद्धा इमाय पटिपत्तिया जातिजरा व्याधिमरणह्या परिमुच्चिस्सामि ।

अर्थ — एव धर्म आचारण द्वारा बुद्धघात पूजा याये ।

एव धर्म आचारण द्वारा धर्मघात पूजा याये ।

एव धर्म आचारण द्वारा संघघात पूजा याये ।

एव धर्म आचारण द्वारा अविशयनं जि जन्म जरा व्याधि मरण मुक्त जुये ।

इमिना पुञ्ज कम्मेन, मामे बाल समागमो ।

सतं समागमो होतु, याव निब्बान पत्तिया । ।

अर्थ — एव पुण्यया प्रभावं बाल जनपिनि संगम याय् म्वासेमा । निवर्णि

मध्यंतले सत्पुरुष पिनि सत्संगत याय् दयेमा ।

इदम्मे पुञ्जं आसववक्षयो वहं होतु ।

इदम्मे पुञ्जं निब्बानस्स पच्चयो होतु ।

इदम्मे पुञ्जं सब्बेसत्ता अनुमोदन्तु ।

अर्थ — एव जिगु पुण्यं आश्वकषय ष्वीमा ।

एव जिगु पुण्यं निर्वाण हेतु ष्वीमा ।

एव जिगु पुण्य यात सकल सत्त्विसं अनुमोदन यायेमा ।

चतुआर्य—सत्य

१) दुःख सच्चं = दुःख सत्य ।

२) दुःख समुदयसच्चं = दुःख समुदय सत्य (दुःखया कारण)

३) दुःख निरोध सच्चं = दुःख निरोध सत्य (दुःखया अन्त)

४) दुःख निरोध गामिनी पटिपदा अरिय सच्चं = दुःख निरोध गामिनी प्रतिपदा आर्य सत्य ।

द्विगु उत्तामगु धर्म

१) श्रोतापत्ति मार्गं	२) श्रोतापत्ति फल
३) सकृदागामि मार्गं	४) सकृदागामि फल
५) अनागामि मार्गं	६) अनागामि फल
७) अरहन्त मार्गं	८) अरहन्त फल
९) निर्वाण	१०) परियत्ति (त्रिपितक)

गुण लोकोत्तर धर्म "परियत्ति" छगू बइगू मखु ।

प्यंगु उत्ताम मार्गं

१) श्रोतापत्ति मार्ग	३) अनागामि मार्गं
२) सकृदागामि मार्गं	४) अरहन्त मार्गं

दश पारमी

१) दान पारमी ।	६) खन्ती (क्षास्ति) पारमी
२) मील पारमी (शील) ।	७) सच्च (सत्य) पारमी ।
३) नेक्खम्म पारमी (नेक्कम्य) ।	८) अधिट्ठान (अधिष्ठान) पारमी ।
४) पञ्जा (प्रज्ञा) पारमी ।	९) मेत्ता (मैत्री) पारमी ।
५) धिरिय (वीर्य) पारमी ।	१०) उपेक्खा (उपेक्षा) पारमी ।

पंचशीलया फला फल

प्राणीहिंसा मयानागुया फल

१) अङ्ग प्रत्यंग परिपूर्णगु शरीर जुइ ।	६) कपिनिगु लहाःत्ति सौमाली मखुः ।
२) यच्चुस्य पिच्चुस्य च्वंगु काय जुइ ।	७) परिवार आषाः दइ ।
३) स्वयेहे यइपुसे बांलास्य च्वंगु रूप ज्वी	८) रोग व्याधि कम ज्वी ।
४) सूर वीर जुइ ।	९) योपि नाप बियोग ज्वी मालीमखु ।
५) बल शक्ति दइ ।	१०) दीर्घायु ज्वी ।

खुया मकयागुया फल

- १) धन सम्पत्ति पूर्णं ज्वी ।
- २) दुगु धन सम्पत्ति स्वीर ज्वी ।
- ३) इच्छा यानागु वस्तु अःपुक प्राप्त ज्वी ।
- ४) जुजु लः, मि, खू, व शत्रुपित्तं छुं याये फइमखुगु धन दयाच्चवनी ।

व्यभिचार मयानागुया फल

- १) शत्रु धयापि मदया सकल नाप हेलमेल दइ ।
- २) सुख पूर्वकं म्हावयेके दइ ।
- ३) सुख पूर्वकं दने दइ ।
- ४) प्यंगू दुर्गति बचे ज्वी ।
- ५) स्त्री भाव तपुंसक भाव जुइगुलि बचे ज्वी ।
- ६) इज्जत दुगु रूपं स्त्री-पुरुष भाव परस्पर प्रेम जुयाच्चवनी ।
- ७) धन्दा विचरता मदयेक सुख पूर्वकं चवने दइ ।

मखुगु खँ मल्हानागुया फल

- १) विशेष बालास्थ चत्रंगु मिखा भादि इन्द्रिय दइ ।
- २) बाहाँ बाँ बवहाँ बाँ मदयेक भो मिलेजुयाः बा बालाइ ।
- ३) रहू बगु नं मखु गमिगु नं मखु ठीकगु शरीर जुइ ।
- ४) पनेस्वाया वासथे सुगन्ध वास वःगु म्हतु ज्वी ।
- ५) मोकर चाकर व परिवारपि थःगु खँ न्यपि ज्वी

सुरापान मयानागुया फल

- १) यायेमाःगु ज्या व्यावक विदमति मजुसे लुमना वइ ।
- २) अल्पी धमागु दइमखु ।
- ५) इर्या बायेगुली रहित जुया चवनी

- ३) लाटा पाकः ज्वी मखु । ६) बेहोश घयागु दइमखु ।
 ४) बुद्धि दुम्ह ज्वी । ७) शांति स्वभाव दुम्ह ज्वी ।
 ८) मर्निगु ज्याय सज्या मम दुम्ह ज्वी ।
 ९) इज्जत च्चनीगु खँ हे जक ल्हामगु बानी ज्वी ।

प्राणी हिंसा यानागुया विपाक

- १) मीथुंकाः नकं, प्रेत्त, तिर्यक ब असुरे अपाय प्यंगू मध्ये छगूलिइ लानाः
 अतिकं तः धंगु दुःख भोग बाये माली ।
 २) नकं मुक्त जुया मनुष्य जूवोसां अङ्गं प्रत्यङ्ग हीनम्ह ज्वी ।
 ३) बालागु लः मजुसे बिरूप जुया मन्म ज्वी ।
 ४) ल्हः बेकीम्ह तुत्ति बेकीम्ह दुवंलम्ह जुयाः जन्म ज्वी ।
 ५) तुत्तियागु पति चोकाय् कुष्ठरोग जुयाः ग्वालिचुया ज्वी माली ।
 ६) खंकी पतिकं स्वइपिसं तमं स्वइ ।
 ७) नरम शांति स्वभाव घयागु दइमखु ।
 ८) रूप लक्षण मदयाः अलिखन ज्वी ।
 ९) सभाया दृषी सुरा मजुस्य ग्याफर ज्वी ।
 १०) बलशक्ति हीनम्ह ज्वी ।
 ११) खँ लहायेगु बलते बक फुके मजुगुलि हेस्याका च्चनेमाली ।
 १२) पाकः छातिं खँ लहाइ ।
 १३) दाजु-किजा इष्ट-मित्र मदयाः पाकः चा ज्वीमाली ।
 १४) थः त माः गु ज्या माः वने वले भलसी उरपन्न ज्वी ।
 १५) दुःख सियाः धन धान्य अन्न भचा मुंका तः गु नं मेपिसं हेकाः बा
 लाका काइ ।
 १६) परमागुं खुगू प्रकारया प्रयोग द्वारा सी माली ।
 १७) थः अतिकं प्रेम जुया च्चर्वापि कलाः ब काय्म्ह्याय्पि नाप बाधा च्चने
 माली
 १८) मांया बर्भेतु च्चनता सीमाली ।

१६) जन्म जुयाः गुहं सिद्धेया दुने मरण ज्भी ।

परधन खुया कयागुया विपाक

- १) सीबुंकाः नकं, प्रेत, तियंक ब असुर अपाय दुर्गति प्यंगू मध्ये छगूली लानाः तच्चोगु दुःख कष्ट भोगी ज्भी ।
- २) मनुष्य जुयाः जन्म जूतां दरिद्र दुःखी जुया चवने माली ।
- ३) अतिकं दुःख तिमाः कभाय् याना तःगु धन नं स्थीर ज्भीमखु ।
- ४) ध्यवा निगः प्याः मुकेत दुःख कष्ट सीमाली ।
- ५) जुजु, मि, लः, खं तयेगु भय ज्भीका चवने माली ।
- ६) संसारे दकसिबे नीचगु कुले जन्म कयाः सिता वने माली ।
- ७) नयेगु त्वनेगु मबेका कोरिग जुयाः पवना नय माली ।

व्यभिचार यानागुया विपाक

- १) परस्त्री वा पर-पुरुवनाप बलात्कार याःम्ह प्यंगू अगति मध्ये छगूली लानाः दीर्घं तकं तच्चोगु दुःख भोगी ज्भी ।
- २) भापालं प्राणीपिनि सत्तु ज्भीका चवने माली ।
- ३) भापालं मनुष्यपिनि मयोम्ह ज्भीका चवने माली ।
- ४) नयेगु त्वनेगु पुनेगु परजनपिसं मभीका चवने माली ।
- ५) सुख पूर्वकं छने दइ मखु ।
- ६) सुख पूर्वकं दने दइ मखु ।
- ७) नपुंसक ज्वा जन्म काये माली ।

मखुगु खं ल्हानागुया विपाक

- १) मखुगु खं ल्हानागुया सिता वनाः दुर्गति प्यंगू मध्ये छगूली लानाः तच्चोगु दुःख कष्ट भोग याये माली ।
- २) नकं मुक्त जुयाः मनुष्यलोके जन्म काइबले अशुद्धगु कुले जन्म जुया

बिहप जुया च्वने माली ।

- ३) पाकःम्ह वक फुटे मजूम्ह जुया जन्म ज्वी ।
- ४) वा द्वाहां वो छाहां वो ज्वीकं बांमलाक च्वने माली ।
- ५) अतिकं ल्हं वम्ह व अतिकं गतिम्ह बांमलाम्ह पुक्केम्ह जुया जन्म ज्वी ।
- ६) अतिकं दुर्गन्धगु शरीर ज्वी ।
- ७) थःम्हं ल्हानागु खं मेपिनि न्यने मयेका च्वने माली ।

सुरापान यानागुया विपाक

- १) सिना वना प्यंगु दुर्गति मध्ये छगूली लाना दुःख सी ।
- २) मर्कं मुक्त जुया मनू जन्म काःसां छुं मस्यूम्ह मूखं ज्वी ।
- ३) ज्ञान बुद्धि मर्दुसि नाप सतसंग याये माली ।
- ४) सदानं अलसी ज्वीका च्वने माली ।
- ५) सर्वदा म्मृति मर्दुम्ह जुया च्वने माली ।
- ६) सदा नं मूखं व बदमास जुया च्वने माली ।
- ७) जन्म जूयाय् वे जया च्वने माली ।
- ८) समाधि मर्दुम्ह चित्त बःमलाम्ह जुया गति मलाका ज्वी माली !
- ९) अति द्वेषी व क्रोधि जुया जन्म ज्वी ।
- १०) ल्हाः तुति मना वेका शरीर इयातुतका च्वने माली ।
- ११) जु जु, मि, लः व खुँया भय दयेका च्वनी ।
- १२) वेकीगु मन व कयकु ईर्ष्या चित्तहा जुइका च्वने माली ।
- १३) मखगु खं ल्हाइम्ह ज्वी ।
- १४) परयात चुगलि काइम्ह ज्वी ।
- १५) परउपकार धयागु म्हेमस्यूम्ह ज्वी ।
- १६) दाम बीगु, शीक पालन याये मसःम्ह ज्वी ।
- १७) पाप यागेगुली मखाः मजूम्ह व पाप खनाः मग्याःम्ह ज्वी ।
- १८) सम्यकः मार्गं मखनाः मिध्या द्वाःष्टम्ह ज्वी ।
- १९) उपकार ज्वीगु ज्याय बुद्धि धवगिगका च्वने माली ।

२०) दुष्टगु नीचगु कर्म याइन्ह ज्वी ।

दश अकुशल

शरीरं याइगु पाप स्वंगू:—

- १) पाणातिपाता—प्राणीहिंसा यायेगु ।
- २) अदिन्ना दाना—परधन खुया कायेगु ।
- ३) कामेसुमिच्छाचारा—मखुथे परस्त्री गमन यायेगु

बचन बाइगु पाप प्यता:—

- १) मुसावाद—मखुगु खँ ल्हायेगु ।
- २) पिसुनावाचा—चुगलि यायेगु ।
- ३) फहसावाचा—छाक्क खँ ल्हायेगु ।
- ४) सम्पज्जलापावाचा—ज्याय् खेले मदुगु खँ ल्हायेगु ।

मत्तं याइगु पाप स्वंगू:—

- अभिज्जा—कपिनिगु धने लोभ तयेगु ।
- व्यापाद—कपिनि स्यंसां ज्यू धका: मती तयेगु ।
- मिच्छादिट्ठि—कर्म व कर्मफले विश्वाश मयायेगु । [अन्ध विश्वास]

दश पुण्य क्रिया

- १) दान—श्रद्धा तथा त्याग यायेगु ।
- २) शील—पञ्चशील, अष्टशील भादि सदाचारे च्वनेगु ।
- ३) भावना—समण व विपस्सना भावना यायेगु ।
- ४) अपवायन—द्विरत्त व थकाली पित्त गौरव तयेगु ।
- ५) वेध्यावच्च—द्विरत्त व मां-बी गुरुपिनिगु सेवा यायेगु ।
- ६) पत्तिदान—थ:त प्राप्त जुगू पुण्य मेपित्त इनाबीगु ।
- ७) वस्तानुभोदन—कपिसं पुण्य या:गुली ह्वं प्रकट यायेगु ।
- ८) धम्म सबन—धर्म उपदेश न्यनेगु ।
- ९) धम्म देखना—धर्म उपदेश कनेगु ।

१०) दिट्टिजुकम्म-अग्घविश्वासं वचे जुया कम्मं व कम्मफलयात विश्वास
यायेगु ।

पुण्यानु मोदना

इदं वो जासीनं होन्तु सुखिता होन्तु जातायो (स्वको)

एतं वत्तं च अग्घेहि, सम्भतं पुञ्ज सम्पदं

सब्बे देवा अनुमोदन्तु सब्ब सम्पत्ति सिद्धिया

एतं वत्ता च अग्घेहि सम्भतं पुञ्ज सम्पदं

सब्बे तत्ता अनुमोदन्तु सब्ब सम्पत्ति सिद्धिया

एतावत्ता च अग्घेहि, सम्भतं पुञ्ज सम्पदं

सब्बे भूता अनुमोदन्तु सब्ब सम्पत्ति सिद्धिया

अर्थ--ध्व जिग् पुण्यं जिमि थःषिति पिस्त प्राप्त जुयेमा ! ध्व पुण्यया
प्रभावं इमित सुखं ज्वीमा ।

थुषाय तक जिमिस प्राप्त यायां वयागु पुण्य सम्पत्ति सकल
देवतापिस अनुमोदन या । सर्वं सम्पत्ति सिद्ध ज्वीमा ।

थुषाय तक जिमिस प्राप्त यायां वयागु पुण्य सम्पत्ति सकल भूत
(प्राणी) पिस अनुमोदन या । सर्वं सम्पत्ति सिद्ध ज्वीमा । थुषाय तक
जिमिस प्राप्त यानागु पुण्य सम्पत्ति सकल सत्वपिस अनुमोदन या ।

साधु ! साधु !! साधु !!!

धर्मार्थ बुद्ध पूजा

-भिक्षु सुवोधानन्द

जिगु मन अनसं तये बुद्धया पाद मञ्जे ।

कर जोरि मुनि याके प्रार्थना याये सदांहे ॥१॥ धु.

हृदय कमल छाना, निरुध पूजा ध्व याये ।

शुभ-कुशल-सुगन्ध, शीलया धूप च्याये ॥२॥

मभिनगु फुक चीकाः, भावना शुद्ध याना ।

गुणसुयुगु प्रज्ञा, ज्ञानया दीप च्याना ॥३॥
 सुगत गुण लुमंकाः जीवन्य चित्त भिकाः ।
 अनुचर जुये शास्ता, बुद्धया शिष्य जुया ॥४॥
 युलि जिगु शुभ आणा, फुक्कया भितुनाहे ।
 जनम मरण कण्ट, दुःख छुं छुं मदेमा ॥५॥

मङ्गल सूत्र

- १) असेवना च बालानं, पण्डिताञ्च मेवना ।
 पूजा च पूजनेयानं, एतं मंगलं मुत्तमं ॥
 (१) मूर्खेपिगु संगत मयायेगु । २) बुद्धिमान भिगु संगत यायेगु ।
 ३) पूजा याये योग्य पिस्त पूजा यायेगु । थ्व स्वंगूयत्त मङ्गलं घाइ ।)
- २) पतिरूप दैसबासो च पुब्बे च वत्तपुञ्जा ।
 अत्तासम्मा पणि धीच, एत मङ्गलं मुत्तमं ॥
 (१) थःत्त योग्यगु देस्य च्चने देगु । २) पुण्य याता वयागु दुह्य
 जुइ फयेकेगु । ३) थःगु नाय, बाक व चिरा यात संबर याये
 फयेकेगु । थ्व स्वंगू यात मङ्गलं घाइ ।)
- ३) बाहुचञ्चञ्च सिप्पञ्च, बिनयोच सुसिन्धितो ।
 सुभासिता च याबाचा, एतं मङ्गलं मुत्तमं ॥
 (१) बहुश्रुत दुह्य ज्वी फयेकेगु । २) भिगु शिल्प बिद्या सःम्ह ज्वी
 फयेकेगु । ३) थःगु नियम स्यूम्ह ज्वी फयेकेगु । ४) करपिस्त
 काइबा दुगु खं ल्हाय् फयेकेगु । थ्व प्यंगू याता मंगलं घाइ ।)
- ४) माता पितु उपट्टानं पुत्तादारस्स संगहो ।
 जनाकुला च कम्ममत्ता, एतं मङ्गलं मुत्तमं ॥
 (१) मां बीया सेवा याये फयेकेगु २) कलाः काय् म्हाय्पिस्त
 पालन पोषण याये फयेकेगु । ३) पछुतावे ज्वीम्बाःगु ज्या याये
 फयेकेगु । थ्व स्वंगू यात मंगलं घाइ ।)
- ५) दानञ्च धम्मचरियाच ज्ञातकानञ्च संग हो ।

अनवज्जानि कम्मानि, एतं मज्झल मुत्तमं ॥

१) दान याये फयेकेगु । २) धर्मं पालन फयेकेगु । ३) पःथित्ति-
विस्त संग्रह याये फयेकेगु । ४) दोष मदुगु ज्या याये मफयेकेगु ।
ध्व प्यंगू यात मज्झल षाड । (

६) भारती विरती पाषा मज्ज पाणा च संयमो ।

अप्पमादो च धम्मेषु, एतं मज्झल मुत्तमं ॥

१) पापभात तापाका छीयेफयेकेगु । २) न्होने ध्यने धुंकूगु पापमं
मयाये फयेकेगु । ३) अय्लाः, ध्वं मत्तने फयेकेगु । ४) धर्मो
अप्रमादी ज्जी फयेकेगु । ध्व प्यंगू यात मज्झल षाड ।

७) गारबो च निवातो च, सत्तुट्ठि च कतञ्जुता ।

कालेन धम्म सवण, एतं मज्झल मुत्तमं ॥

१) आदर तये योग्यविस्त आदर तये फयेकेगु । २) न्होने ध्वने
धुंकूगु पाप यातनं मयाये फयेकेगु । ३) सत्तोष ज्जी फयेकेगु ।
४) परयागु गुण स्यूम्ह ज्जी फयेकेगु । ५) व्यला बद्धतय् धर्मया
खं ग्यने फयेकेगु । ध्व न्यागू यात मज्झल षाड ।

८) खन्ती च सोवचस्सता, समणानञ्च दस्सने ।

कालेन धम्म साकच्छा, एतं मज्झल मुत्तमं ॥

१) सहयाय् फुम्ह ज्जी फयेकेगु । २) घयाखं भ्यंम्ह ज्जी फयेकेगु ।
३) भिक्षु श्रवणपिनि दशनं यावनेः फयेकेगु । ४) व्यला बद्धतय्
धर्मया खं छत्फल याये फयेकेगु । ध्व प्यंगू यात मज्झल षाड ।)

९) तपो च द्रुम्ह चरियञ्च, अरियसञ्चान दस्सनं ।

निब्बानं सच्छि किरिया च, एतं मज्झल मुत्तमं ॥

(१) जप तप बाये फयेकेगु । २) द्रुम्ह चरिया पालन बाये फये-
केगु । ३) चतुआयं सस्य यात खंके फयेकेगु ४) निर्वाणं यात
साक्षात्कार याये फयेकेगु । ध्व प्यंगू यात मज्झल षाड ।)

१०) फुट्टस्स लोक धम्मेषि, चित्तं बस्स नकम्पति ।

असोकं विरजं खेमं, एतं मज्झल मुत्तमं ॥

(१) च्यागू लोक धर्मया फसं संके मफयेक च्वने फयेकेगु । २) शोक मदे धुकूम्ह उबी फयेकेगु । ३) ल्केसं रहितम्ह उबी फयेकेगु । ४) भय् मदुम्ह उबी फयेकेगु । प्व प्यंगू यात मङ्गल धाई ।

दश पारमिता

—बौद्धऋषी महाप्रज्ञा

दानया धर्मं पूर्णंगत बुद्ध, दानबल अधिकं हितकर शास्ता ।
दानया वर्णनं सुखकर शब्द, दानया पारमिता गुण पूर्णं ॥१॥
शीलया धर्मं पूर्णंगत बुद्ध, शीलबल अधिकं हितकर शास्ता ।
शीलया वर्णनं सुखकर शब्द, शीलया पारमिता गुण पूर्णं ॥२॥
नैष्कर्म्यया धर्मं पूर्णंगत बुद्ध, नैष्कर्म्यबल अधिकं हितकर शास्ता ।
नैष्कर्म्यया वर्णनं सुखकर शब्द, नैष्कर्म्यया पारमिता गुण पूर्णं ॥३॥
प्रज्ञाया धर्मं पूर्णंगत बुद्ध, प्रज्ञाबल अधिकं हितकर शास्ता ।
प्रज्ञाया वर्णनं सुखकर शब्द, प्रज्ञाया पारमिता गुण पूर्णं ॥४॥
वीर्यया धर्मं पूर्णंगत बुद्ध वीर्यबल अधिकं हितकर शास्ता ।
वीर्यया वर्णनं सुखकर शब्द, वीर्यया पारमिता गुण पूर्णं ॥५॥
क्षान्तिया धर्मं पूर्णंगत बुद्ध क्षान्तिबल अधिकं हितकर शास्ता ।
क्षान्तिया वर्णनं सुखकर शब्द, क्षान्तिया पारमिता गुण पूर्णं ॥६॥
सत्यया धर्मं पूर्णंगत बुद्ध सत्यबल अधिकं हितकर शास्ता ।
सत्यया वर्णनं सुखकर शब्द, सत्यया पारमिता गुण पूर्णं ॥७॥
अधिष्ठानया धर्मं पूर्णंगत बुद्ध अधिष्ठानबल अधिकं हितकर शास्ता ।
अधिष्ठानया वर्णनं सुखकर शब्द, अधिष्ठानया पारमिता गुण पूर्णं ॥८॥
मैत्रीया धर्मं पूर्णंगत बुद्ध, मैत्रीबल अधिकं हितकर शास्ता ।
मैत्रीया वर्णनं सुखकर शब्द, मैत्रीया पारमिता गुण पूर्णं ॥९॥
उपेक्षाया धर्मं पूर्णंगत बुद्ध उपेक्षाबल अधिकं हितकर शास्ता ।
उपेक्षाया वर्णनं सुखकर शब्द, उपेक्षाया पारमिता गुण पूर्णं ॥१०॥
(ज्ञानम ला: बुद्धाब्ध २५१४ संस्करण) पृष्ठ १३०-१३१)

प्रार्थना

-भिक्षु प्रज्ञानन्द

बुद्ध-धर्मं संघं विना भवेत्, शरणं मद्दु जितम् ।
भव भव दुःखं फुकेत्, पूजा जितसंघाया ॥१॥
पारमीं फुक्त्वा पुरेयानां, पञ्चमारं जिते याना ।
बुद्धं जूम्हं सर्वज्ञया भाव्यं भक्तिं वाचयाम् ॥१॥
कोटिं अनन्तं बुद्धपिण्डं, बोधिवृक्षं मुलं च चना ।
गाथां उदानं ध्वंहे च्चनं माक्खं तपं पूर्णं याना ॥२॥
अनेकं जासयं जन्मं जुवां, चौरं घोरं दुःखं सिया ।
मालां जुवां चारंवारं, खंके मफुं गृहकारं ॥३॥
भाजिं च्चनहे कालिगढं, तृष्णां निर्मूलं वाये धुनं ।
मखुं संसारं च्चिस्तां भाजिं, जुये धुनं असंखतं ॥४॥
सूर्यं कोटीं रश्मिं दुह्यं, आकाशं गुणं दुम्हं ।
उको लोकायं हानं जन्मं, जुहं मखुं ध्वं अस्तिमं ॥५॥
भक्तं क्षीपिं सकलं मुनाः वायेनुं पासां गुणं गानं ।
दुर्लभं ध्वं नरं जन्मं फुके मते व्यरथनं ॥६॥

कामना

-धर्म रत्न शाक्य

द्विररत्नयाके शरणं च्चनः क्षीं, निर्वाणं पदवीं लायंमां वाक्कं ॥१॥
दानया पुण्यं लोभं मदेमां, शीलया पुण्यं द्वेषं मदेमां ।
मावनायां च्चौरं मोहं मदेमां, दानं क्षीणं भावनां बुद्धिं वाये कयेमां ॥१॥
ध्वं संसारं धीं दुःखं वाग्गुं खामीं दुःखं फुकेयात् ज्वीं मालं ज्ञानीं ।
संसारं च्चक्रं छुटे जुवां च्चनेत्, च्चतुरायं सत्यं खंकां च्चने कयेमां ॥२॥

मिथ्या दृष्टि पिगु संगत मज्जीमा, सम्पक दृष्टि कुल्य जक जन्म ज्वीमा ।३।
न्ह्याथाय् जन्म कायेमा न्ह्यागु जुनी ज्वीमा, बुद्ध्या धर्म्य् दृढ चित्त
ज्वीमा ॥३॥

अन्ध विश्वासय् गुबलें मलायेमा, शुद्धगु मार्ग्य् व्वाय् वने फय्मा ।
न्ह्याथाय् जन्म जूसां धर्म पाता पुकं, मिले चले ज्वीमा बाया
म्वालेमा ॥४॥

अत्याचार बुद्धि जया वैगु बखतय्, पापी पिगु पुचलय् जन्म जये म्वालेमा ।
थुम्हहे बुद्ध्या शासन दुबलय्, शुद्धगु मार्ग्य् फल लाय् फयेमा ॥५॥

मफुसा मंत्तीय बुद्ध जयेवं, मनुष्य धायेका जन्म काये दयेमा ।
बस्पोल यागु धर्म ज्वनाःक्षी, उगुहे जन्म्य् निर्माण जायेमा ॥६॥

बुद्ध्या प्रशंसा

-बौद्ध ऋषि महाप्रज्ञा

जय जग हितकारी, जगत हित अर्ध्याचारी /धु/
धन-जन धन नारी, रयाग याना राज भारी /
ज्ञाल अन भव पारी, बिस्वया वंध्याकारी //१//
अतिशय तपधारी, शान्ति शास्त्रय् बिचारी /

कण्टया अनुभव धुंकाः, अमृत वचन मुंकाः //२//
जगतय् बिल प्वंकाः, चित्तय् सुख ह्वंकाः ।
करुणा ध्वज व्वेकाः, वित्तया शरण्य् वनाः //३//
धर्म-पद बिल दवेकाः, ससंभ्य मार व्वेकाः ।

श्रद्धा या थल क्षीसं ज्वनाः, त्रिरत्तया शरणे वना //४//
पवनेगु विनीत यानाः, प्रज्ञाया भाशा यानाः ।
जुयेनु सदां सकलें, क्षीपि वसपोलया सेवा यानाः //५//

बुद्ध प्रार्थना

-भिक्षु सुबोधानन्द

शास्ताया चरणय सदां मन तथाः याता जिनं वन्दना ।
दुःखीया छलपील तार कर्ता, खंका वया सर्वदा ॥१॥
पासापि सकले मुना धन वया हर्मगु इच्छा तथा ।
श्रद्धाया हृदय सुभाष मुनका, पूजा धनी याः वया ॥२॥
भो शास्ता ! करुणा तथाव जिमित शीलादि शिक्षा बिया ।
याता व्यगु नदां ध्व जीवन-सुधा, भिभिगु मार्गे स्वका ॥३॥
भाग्यया शुभ मंगलादि कर्म लयल्य व ताया मुया ।
रक्षा याये फुगु धर्मं कर्म सकतां, मरधमं चित्ताय थना ॥४॥
बाह्याभ्यान्तर मारकार फुतका, ध्यानादि याता च्वना ।
भाशा केवल शान्ति यायेगु जक छः, सम्पूर्ण ज्वीमा सदां ॥५॥
यावे फयेमा सकले सु-धर्मं खनका, निर्माण चर्याय च्वना ॥६॥

छये पिये

जंजाल तोता वने इच्छा याता दनावल छहु
बाचा इले कुमार ॥१॥
छनाच्चंपि काय कलाः या स्वया ख्वाल निम्हेसिगु ॥
मायां भुले ज्वी थे ताया याता बालाक त्याग (सो सो) ॥१॥
थः सल म्हसं च्वना छन्दक ल्युनै तथा ॥
वन पिहां लाय्कू तोता मुनां नं मसीक (सो सो) ॥२॥
थ्यनेबं वने बीवे दक्क वसः तिला त्वया ॥
थमंतु हे आंसंछयना पासा लित छ्वया हल (सो सो) ॥३॥

मां

(मुनास्वां सफुलि)

-कवि सिद्धिचरण श्रेष्ठ

मां ध्व जगते छंगु पावन, नेहया ख्ये जि छु चवे ?
छंगु दिव्य प्रसाद खः मां, जिगु ध्व जीवन व्याकहे ।
गय् सिमाय् सम्बन्ध स्वांवा, छंकयनं अय् हे जिगु
मां छ, काय् मि, मेगु बन्धन मदु गुगु धुलि क्वात्तुगु ।
कालया विं क्वात्तु क्वाताः, यक्व भाशा-साः बियाः
अत्य अनागत यागु शैल कल्पनाया घःहयाः,
हृदय-व्योमं झरर गाय्का भाव शीतल संस्कृत,
यःगु आत्मा प्युगु खः छं योह्य पुत्र जि हेक्कयत्त ।
अप्सरताय् चारु कोशल पा व पपुति जक चिच्युं ।
सरलताया याने गय्का छं जितः बलंकुगु ।
द्विस्थित पासा स्वप्न अबले पीरया खापा मचाः,
कंगु खः म्है सार जगया मां, ज्या जि छं मचा ।

प्रेम, करुणा, शक्ति, साहस, उच्च प्रतिभा कोशल,
मां जिके छु गुणत दःसा खः व व्याककं निश्चय
छं ह्वला तैतगु म्हावा जिगु मनोरम शंशवे ।

जि अपालं गीत शब्दे धुन बिहग, खुसिया कुञ्जया,
किन्तु मां, छं 'बाबु राजा' भःइये जा मखु छतां,
छंगु वाणी मधुर जक मखु थ्वःगु सः संगीतवा
शिव व सुन्दर न्येत सःतुगु छ्वनि सनातन सरयया ।

छंगु जितः कःबल विपत्ति तर ख पीरं गोतुल,
खः ख मां जिगु प्राणया मां धंगु अरय तिति जि सिल ।

दुःखं सुखं जिगु ध्व नुगले इवेपिमा वं वं लिस्प
चिन्हं छन्भाय् च्वनिगु गय् मां ? छंगु गुलि ममता जि के ।

भूमिचारि धन्य घाघां छन्हु पुज्यात जितः कयाः
मान धनया सिन्धु न्ह्याका अन ध्व जि याना बिचाः
छु मि छु घात्थे मां जि मदुमा छ्नाय् जितः ध्व सुकीर्ति मां ?
फुकसिनं घाय् माःगु खः बरू धन्य धन्यम्ह मां ध्वया ?

कुटिलतम व्यवहार यागु क्वालखं म्हछम्हे लुनाः
पीर फोगाना जि रगतुलिगु हा नुगः च्यय्यतुनाः
किन्तु लुमनिष छंगु ममता वैगु सिचुया देह ध्व
छंगु नेह - नदी मन्ट्याःसा नो जि जुल ज्वी द्वोदिकः !

छंगु शीतल स्नेह धाराय स्नान याना मानव
जगु घात्थे स्वर्ग स्वैनं सोखम पुणं महीतल,
मां छयदी जगते मदुगुसा व्याक्क चेतन जड़ जुयाः
सृष्टिया घःचाः दिना ज्वी लोक गाः सन्तापया

छं मुलय ग्वारातुत् जि कैगु सुख भानन्दत
छन्त तोता माः जुया मां, गुलि सयत्न त्रिलोकस
तर बया ज्वः ला छु ल्वीगु खालि वैगु सतांशनं
व्यगु मखु उगु रत्न मण्डित इन्द्रया सिंहासनं !

मामया संस्कार व्याक्क च्वनिगु धः देशे मुना,
मां उकिं खः मातृ भूमि छंगुनं जीवन प्रदा,
फक्क सेवायाये वैगु प्राण यागु सगं बियाः-
बर ध्वहे व्यु मां, जितः छं सार स्वकाः जन्मया ।

लुम्बिनिया लसकुस

जय नमो श्री बृद्ध भगवान लुम्बिनि बनस विज्याक

ब्रह्मानं बें पुयेका सरस्वति वसा नायेका:

अलकापुरीबा जुजु कुबेरनं बन द्रव्य लायेका ..

वायुदेवं ध्वजा व्वयेका अग्नि देवं धूप धनका

वरुण नाम नागराजानं जलधारा हायेका...

महादेवं डमरू नायेका नारायणं शंख पुयेका

जम्भराजानं दण्ड, ज्वनकाव लेंस चियेका ..

इन्द्र नं छत्र कुयेका भिक्षु गणनं च्चाम्वल गायेका

भाकाशन स्वावा गायेका व आनन्द रसन ..

नैऋत्य ज्ञानकर दक्ख लोक सहित नं

शेषनागया म्हस विज्यानाव पूजा भाव कयाव...

बन गम रत्न साल श्री सुरेन्द्र महाराज

ल्हाकह्य अज्ञानी जन गुरुवाके शरण...

डण्ड खना: सकलें गयः, सकसितं ज्यान या माया दु ।

उकिं थःत थेंतुं तायेका: प्राणोयत्त आघात भयायेगु,

मयाकेगु ।

-बुद्ध

त्रिरत्नया शरणे

जगते धैत.गु रत्न मध्ये परमोत्तमगु रत्न थबहे ।

नुगः चवकंका म्हुतुं थव घा बुद्धं शरणं गच्छामि ।

बुद्धं शरणं गच्छामि, धम्मं शरणं गच्छामि, संघं शरणं गच्छामि ॥

राग व द्वेष मोह फुका, सम्यकसम्बुद्धरव लाना ।

विद्या-चरणं युक्त जुया, सुगत व लोकया विज्ञ जुया ।

लोकया अनुपम सारथी हकनं द्यो व मनुष्यया गुरू जुया ।

भाग्यवानम्ह बुद्ध घका, बुद्धया शरणे जिपि वया । १ ।

बुद्धं० धम्मं० संघं०

बांलाक देशना जूगु हनं, धनया थनहे खंके फुगु ।

पलख घकाःनं पीम्वा.गु, सोवा चका;नं क्यने ज्युगु ।

निर्वाण पाखे तप्यंगु, विज्ञ पिसं थः थः महे !

बिचार याःसा थबीके फुगु, धर्ममा शरणे जिपि वया । २ ।

बुद्धं० धम्मं० संघं०

अर्मे अनुगम ज्वीसःपि, तप्यंगु मार्गे म्हुयांविपि ।

निर्वाण हेतु मतोतुपि आदर गौरव तय् लोपि ।

आवाहन व सत्कार त्रथा दान दक्षिणा बी लोपि ।

बन्दनीय व पुष्य क्षेत्रसन, संघया शरणे जिपि वया ।

बुद्धं० धम्मं० संघं० शरणं गच्छामि

प्रार्थना

-अमृतानन्द

हे प्रभो भगवान् दरशनं विव
अज्ञानी जिमितं शरणं ह्यिच्छामि । १ ।

विवं चरदानं प्रभो त्रोटिज्ञानं जिमितं
जगतया हितं ज्वीगुं ज्ञानं विव जिमितं
करुणामयं ह्यिच्छामि दयां तेषां जिमितं
ज्ञानं चक्षुः विद्यां दिसं अन्धा ज्युवाच्चरिषित । १ ।

बुद्ध्यागुं तेजसं प्राणी सुखी ज्युवेमा
धर्म्यागुं तेजसं शान्तिं पदं लायेमा
संघ्यागुं तेजसं मंत्री बधे ज्युवेमा
निहृथं स्त्रीसं त्रिरत्नया भक्तिं याये फयेमा । २ ।

जुजु इीगुं नेपाः देया धर्मं चित्तं जुवेमा
प्राणीपितं निहृथानिहृथं सुखी याये फयेमा
शीलं धर्मं बुद्धिं जुयाः क्लेशं इीगुं फयेमा
कोणां ह्यिच्छे जिनं प्रभो अमृतपदं लायेमा । ३ ।

“अल्लिं बीर्यं हीनं जुयाः सच्चिदं म्वायेगुं सिवेन
उद्योगी जुयाः ह्यन्हुं जकं म्वायेगुं हे वेस”

-बुद्ध

शरण

—भाशाराम शाक्य

थःत थमं थौं ह्यसीक्य मफयाः

गौतम ! छ पिनि शरण वया !

विश्व कहानी लुमना वय्वं

छुं थन थोरं मच्चंगु खनी थें

रोग व शोक व मृत्यु लुमन्यवं

जीवन छुं मखु धेंगु खँ सीथें

मतजः वय्वं ह्युंगु मदे थें

पोडा फुइवं रोमि ह्लिली थें

दुःखं प्यख्ये च्यू वइगु इलय्

छःपि लुमनाः मन लय् ताई थें

प्यंगू सत्य, लँ च्यापु लुमन्यवं

छःपि ऊवात्त ह्लोने खनी थें

विश्व थ्व खः पीडां ख्वे च्वंगु

धेंगु लुमन्यवं विरक्त उबी थें

शत्रुं शत्रु यात बैरिं बैरि यात गुलि हानि याइगु
खः व स्वयाःनं अपो हानि मखुगू लंपुइ वना च्वंगु
चित्तं याइ ।

—बुद्ध

नुगःया मि

६६ दुर्गा लाल श्रेष्ठ

राग मि नुगलय् गुनुहुं श्बय्काः
छतपत जुइमते बिन्ति मनु
भव व भशान्ति लिनुमनु लीकाः
भः भः न्हुइमते भाःप्यु मनु
सुख ये च्वंसां दुख हे जक् न्हं
माया ममता स्वःति मनु
च्वंतले निन्हसां बुद्ध लुमंकाः
शान्ति सुखं श्वन्ध सय्कि मनु
रथया ह्यू ल्यू शःचाः वंये
जन्म लिसें धै मरण मनु
मृत्यु मयःसां छह्नुला सकले
बन्धमा वंधाय् शरण मनु

विश्वन्तरया इनाप

Dhamma.Digital

नु बो रानी इश्वरीया जप तप याये ।धु।
पथ पुत्र राजकुमार पुत्री कृष्णाजिनी मंया
महारानी सहितन तपोवन बने, नुयो रानी भाष
दक्ष लोक बिरहन बबयाव लिसे वल
दोलत द्रव्य बिया लोक बुझे घात, स्वव रानी...
रथस ज्वजलपा हया सल दान याये धुन
मृगवनया मृग वया रथ न्हयाका यन, स्वव...
रथ दान याये धुन थव पुत्र लुकुं छिसे
काव रानी राजकुमारी पणंशासा ध्यान, स्वव...
स्वान फल वनबा स्वभा स्वव रानी कोकिल हाल
जय नमो बुद्धयागु जप ध्यान याये, नुयो रानी...

झीगु लँपु

○ लाभरत्न तुलाधर

अति दुर्लभ मानव ङीगु जुनि
मथुयाः थ्व बरोबर व्यथ वनी ॥८॥

थन वैगु अथे जक म्वाय्त मखु
दुख पोर फफं जक सोत मखु
बरु खः दुखया समुदाय दथ्वी
कुतलं अरहत पद लाय्गु लँप्वी ॥९॥

उम्ह बुद्ध लुमंकि सुनां जगती
निरबाण उपाय वयनाः सुगति
सकलें जगया फुरु प्राणि प्रति
समभात्र खनाः बिल ज्योति भति ॥१०॥

तर हा ! थ्व मनूत छु धंगु गति
न म्हसोकल थः न कतः छफुति
चिकिहाःगु लँपुं जक ज्वीगु थिति
थ्व थिति छन्हु ज्वी नरनागु इति ॥११॥

आशका

अनुत्तर बोधि ज्ञानया पश्यी ।

लायेमा याकन दया च्वक लोके ।

मुना च्वन दुःख भाषालं जगते ।

थ्व दुःख याकनं पयने माल दैव ॥१॥

हे गुरु बुद्ध धर्म व संघ ।

गन छपिके जि वया शरण ?

बोधि हे ज्ञान मलातेले हानं ।

जि याना दान पुष्यया भाव ॥२॥

षट्गति सत्त्व प्राणिपि धाको ।

लाय्मा बुद्ध पदवीया घाम ।

हे गुरु भाग्य कृपा छःपिके ।

पवनागु ज्ञान विव वरदान ॥३॥

महा मृत्यु वैगु अबस्थाय जिमित ।

रोगादि कष्ट छु हे मज्जीमा ।

सुमरण याना दको गुरु पिगु ।

दको प्राणियात सुख बिये फेगु ॥४॥

संसारया था अबिद्या फुकेगु सुविद्या ।

जगत हित ज्वीगु तथागतया चट्या ॥

याये फेगु ज्ञान गुरु पिगु ध्यान ।

बियेमाल जिमित धर्ममा मान ॥५॥

लेखकया मेमेगु प्रकाशित जूगु सफू

- १) नामाष्ट शतकम् (संस्कृत-श्लोक नेपाल भाषा)
- २) टैनकटाह गायथा (पालि-श्लोक नेपाल भाषा)
- ३) बुद्धोपदेश-मध्यम-मार्ग (कविता नेपाल भाषा)
- ४) पटाचारा जीवनी (नेपाल भाषा)
- ५) गिरिमानन्द सत्र (पालि गायथा नेपाल भाषा)
- ६) मेण्डक महाजन, दुत्तियावृत्ति (नेपाल भाषा)
- ७) सुमेधा जीवनी (कविता नेपाल भाषा)
- ८) जोत्तिय महाजन, दुत्तियावृत्ति (नेपाल भाषा)
- ९) महा कप्पिन स्थबिर कथा (नेपाली भाषा)
- १०) कुम्मास पि षडक जातक (नेपाल ")
- ११) बिलार कोसय जातक (" ")
- १२) सप्त बोध्यङ्ग धर्म भावना (" ")
- १३) अनिश्य - भावना (" ")
- १४) सुषा भोजन जातक (" ")
- १५) हत्तिपाल जातक (" ")
- १६) महा बोधि जातक (" ")
- १७) अदिता जातक (" ")
- १८) साधिन जातक (" ")
१. काव्यात्मक -बुद्ध जीवनी (ले. महाप्रज्ञा, नेपाल भाषा)

सफू दइगु थाय् —

गण महाविहार काठमाडौं, नेपाल